

Висновок

При гістологічних дослідженнях мікроструктури тонкого і товстого кишечника коней, хворих на параскароз та стронгілятози, виявляють запалення слизової оболонки, десквамацію епітелію кишкових ворсинок і крипт та крововиливи між волокнами підслизової основи.

Література

1. Волков И.А. Патогистологические изменения пищеварительного канала лошадей и некоторые аспекты патогенеза при гастрофилезе / И.А. Волков // Рос. паразитол. журнал. – 2010. – № 2. – С. 71–77.
2. Горальский Л.П. Основы гистологической техники и морфофункциональные методы исследования у нормы та при патології : навч. посібник / Л.П. Горальский, В.Т. Хомич, О.І. Кононський – Житомир: Полісся, 2005. – 288 с.
3. Захарчук О.І. Патоморфологічні зміни в організмі хазяїна внаслідок міграції ларвальних стадій гельмінтів / О.І. Захарчук // Клінічна анатомія та оперативна хірургія. – 2007. – Т.6. – №4. – С. 87–91.
4. Study of the prevalence and characteristics of anatomohistorical lesions associated with *Anoplocephala perfoliata* (Goeze, 1782) in abated equines from a refrigerated slaughter house in arucasana / [Sangioni L.A., Vidotto O., Pereira B.L., Bonezi G.L.] //Rev. Bras. Parasitol. Vet. – 2000. – Vol. 9. – № 2. – P. 129–133.
5. Symons L.E.A. Pathophysiology of endoparasitic infection. Compared with ectoparasitic infestation and microbial infection / L.E.A.Symons. – Sydney etc. – 1989. – 331 p.

ПАТОМОРФОЛОГИЧЕСКИЕ ИЗМЕНЕНИЯ ТОНКОГО И ТОЛСТОГО КИШЕЧНИКА ЛОШАДЕЙ, ИНВАЗИРОВАННЫХ PARASCARIS EQUORUM, STRONGYLIDAE SP.

Згозинская О.А., к. вет. н., ассистент, ksenya_sss@inbox.ru

Житомирский национальный агроэкологический университет, г. Житомир

Аннотация. Установлены патоморфологические изменения тонкого и толстого кишечника лошадей под влиянием нематод. При паразитировании параскаризов и стронгилят в кишечнике обнаружили воспаление слизистой оболочки, десквамацию эпителия кишечных ворсинок и крипт, кровоизлияния.

Ключевые слова: параскароз, стронгилятозы, десквамация, кровоизлияние, отек.

PATHOMORPHOLOGICAL CHANGES OF SMALL AND LARGE INTESTINES OF HORSES, WHICH ARE INFESTED BY PARASCARIS EQUORUM, STRONGYLIDAE SP.

Zghozinska O., ksenya_sss@inbox.ru

Zhytomyr National Agroecological University, Zhytomyr

Summary. Pathomorphological changes of small and large intestines of horses at nematodes are investigated. Were found inflammation of the mucosa, epithelial desquamation of intestinal villi and crypts, bleeding at parasiting paraskarysis and strongylyats in the intestines.

Key words: Paraskarosis, Strongylatoses, desquamation, hemorrhage, edema

УДК 619:616.995.132.6

ДИНАМІКА ЕПІЗООТИЧНОГО ПРОЦЕСУ З ЕХІНОКОКОЗУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

Литвиненко О.П., к.вет.н., e-mail: 2431519@mail.ru

Державний науково-дослідний інститут з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи, м. Київ

Проведено порівняльний аналіз динаміки епізоотичного процесу з ехінококозу великої рогатої худоби в Україні в періоді з 1976 по 1986 та з 2003 по 2013 роки. Наведено дані в розрізі областей. Визначено зони ризику з умовним поділом України на неблагополучну, загрозову та тимчасово благополучну територію.

Ключові слова: ехінококоз, поширення, епізоотичний стан, територія.

Мета роботи полягала у вивченні динаміки епізоотичного процесу з ехінокозозу великої рогатої худоби шляхом проведення порівнянь у різні періоди часу з 1976 по 1986 та з 2003 по 2013 роки.

Ехінококоз – гельмінтозне захворювання багатьох видів тварин, що характеризується хронічним перебігом без виражених клінічних ознак, з ураженням внутрішніх органів, частіше печінки і легенів, з утворенням ехінокозових кіст і розвитком порушень функцій уражених органів [7].

Поширення ехінокозозу, в основному, залежать від створених сприйнятливих екологічних факторів, що впливають на перебіг епізоотичного процесу, проте, певне значення на його перебіг надає і антропогенний фактор.

Найбільш активно антропогенний фактор впливає на епізоотичний процес при гельмінтозних захворюваннях у регіонах, які мають високу щільність населення [6].

Географічно ехінококоз поширений у всьому світі, тому найбільш інтенсивно уражені тварини південних країн: Південної Америки (Уругвай, Парагвай, Аргентина, Чилі, Бразилія), Австралія і Нова Зеландія, Північна Африка (Туніс, Алжир, Марокко, Єгипет), Південна Європа (Італія, Греція, Кіпр, Туреччина, Іспанія, Югославія Болгарія, Франція), далі – південна частина США, Японія, Індія, республіки колишнього СРСР [4].

По мірі просування з півдня на північ інвазованість тварин знижується. На території колишнього Союзу ехінококоз поширений у тих республіках і областях, де розвинене тваринництво, головним чином, вівчарство – Північний Кавказ, Закавказзя, Казахстан, Киргизстан, Узбекистан, Молдова. У Росії ехінококоз поширений в Башкортостані, Татарстані, Ставропольському, Краснодарському, Алтайському, Красноярському, Хабаровському краях, Волгоградській, Самарській, Ростовській, Оренбурзькій, Челябінській, Томській, Омській, Камчатській, Магаданській, Амурській областях і Чукотському автономному окрузі [3].

Відповідно до інформації санітарно-протиепідемічної комісії багатьох районів основним джерелом поширення ехінокозозу серед тварин є подвірний їх забій. Так за 2011 рік всього на території Орська (Росія) було піддано забою 2753 голів великої рогатої худоби, з них подвірні 639 голів, що становить 23 %.

На ринках міста проведена ветеринарно-санітарна експертиза м'яса яловичини – 12798 туш, дрібної рогатої худоби – 2447. Кількість уражених внутрішніх органів ларвальним ехінококом склала відповідно у великої рогатої худоби – 15,2 %, дрібної рогатої худоби – 5,2 %.

В Україні ехінококоз частіше реєструється в південних областях – Одеській, Херсонській, Миколаївській, Запорізькій, Донецькій, АР Крим, в інших – спорадичні випадки. На території України реєструється 2 типи вогнищ: у степовій південній зоні циркулює «овечий» вид, в поліській та лісостеповій – переважно «свинячий». Так ураженість овець в Одеській області склала 32 %, великої рогатої худоби – 20 %, свиней – 9 % [1].

Матеріали і методи досліджень. Проведено аналіз річних форм статистичної звітності Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України за формою 6-вет з 1976 по 1986 та з 2003 по 2013 роки. Визначено інвазованість великої рогатої худоби по всіх регіонах України.

Результати дослідження. Впливати на епізоотичний процес з ехінокозозу на території України можливо лише детально його вивчивши. Тому провівши аналіз статистичної звітності в цілому по країні з 1976 по 1986 роки було виявлено 1090657 туш великої рогатої худоби, інвазованої ларвальним ехінококом, що склало 1,6 %.

Найбільший рівень інвазованості коливався в межах від 2 до 3,7 %; Одеській – 3,7 %, Запорізькій – 3,4 %, Донецькій – 3,3 %, Херсонській – 2,7 %, Чернівецькій – 2 %. Крім того, умовно дані регіони можна віднести до неблагополучних областей. По АР Крим інвазованість склала 1,9 % (рис. 1). В інші регіони можливо віднести до тимчасово благополучної території оскільки інвазованість коливалася в межах від 0,001 до 1 %. Інвазованість туш великої рогатої худоби з 2003 по 2013 роки склала 0,9 % порівняно 1,6 % з 1976 по 1986 роки (рис. 2).

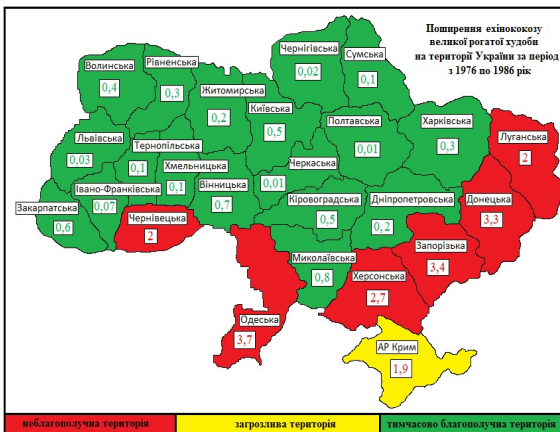

Рис. 1 Поширення ехінококозу великої рогатої худоби на території України за період з 1976 по 1986 роки

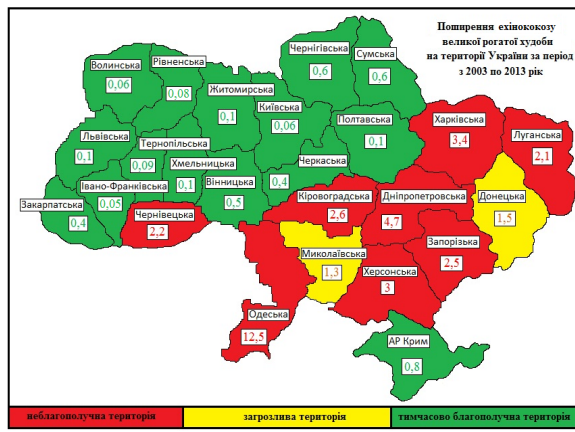

Рис. 2 Поширення ехінококозу великої рогатої худоби на території України за період з 2003 по 2013 роки

Причиною такого зниження інвазованості слугувало значне скорочення поголів'я тварин. Так станом на 1 січня 1976 року кількість великої рогатої худоби, за даними «Государственного комитета статистики», склала 111 млн. голів, у тому числі, корів – 41,9 млн., а станом на 1 січня 2013 року, відповідно даних «Державного комітету статистики України», склала 212,6 тис. голів, у тому числі, корів – 94,1 тис. голів.

Таким чином, до неблагополучних територій належать Одеська – 12,5 %, Дніпропетровська – 4,7 %, Харківська – 3,4 %, Херсонська – 3 %, Кіровоградська – 2,6 %, Запорізька – 2,5 %, Чернівецька – 2,2 %, Луганська – 2,1 % області. До загрозованих територій належать Донецька – 1,5 %, Миколаївська – 1,3 % області (рис. 3). До тимчасово благополучних територій увійшли області з рівнем інвазованості від 0,006 до 1 %.

Аналізуючи динаміку ураження поголів'я тварин слід зазначити, що інвазованість з 1976 по 1986 роки була меншою і коливалась в межах від 0,001 до 3,7 % порівняно з 2003 по 2013 роки і склала 0,005 до 12,5 % (рис. 3).

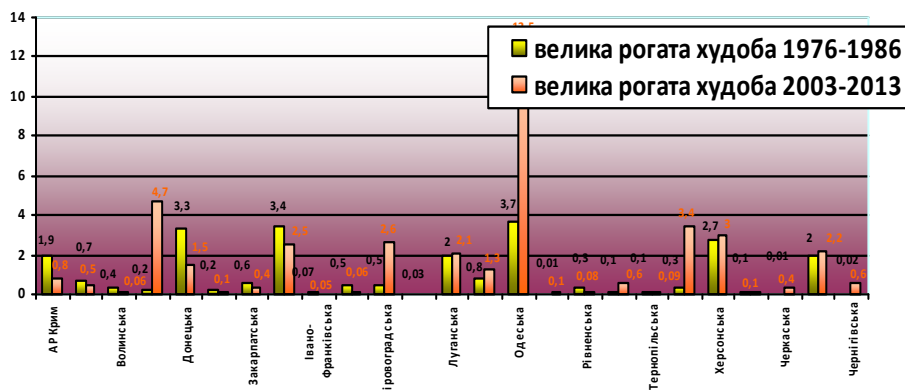

Рис. 3. Інвазованість великої рогатої худоби ларвальним ехінококом в Україні за періоди з 1976 по 1986 та з 2003 по 2013 роки

Ехінококоз великої рогатої худоби найбільш поширений на сході та півдні України. Так до стаціонарно небезпечних територій, в яких постійно реєструються випадки ехінококозу, слід віднести Одеську – 12,5-3,7 %,

Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини

Запорізьку – 3,4-2,5 %, Луганську – 2-2,1 %, Херсонську – 2,7-3 %, Чернівецьку – 2-2,2 %, Донецьку – 1,5-3,3 %, Кіровоградську – 0,5-2,6 %, Миколаївську – 1,3-0,8 %, Харківську – 3,4-0,3 %, Дніпропетровську – 4,7-0,2 % області. Крім того, в зв'язку із значним зменшення поголів'я великої рогатої худоби на території України, інвазованість її ларвальним ехінококком значно збільшилася.

Висновки

Порівняльний аналіз динаміки епізоотичного процесу з ехінококозу великої рогатої худоби в Україні в періоди з 1976 по 1986 та з 2003 по 2013 роки засвідчує, що східна і південна частини України є стаціонарно неблагополучними територіями. До неблагополучних територій відносяться Одеська, Запорізька, Луганська, Херсонська, Чернівецька, Донецька, Кіровоградська, Миколаївська, Харківська, Дніпропетровська області.

Література

1. Артеменко Ю.Г. Распространение эхинококкоза у домашних животных на юге Украины / Ю.Г. Артеменко, Л.И. Чикунова // Бюл. Всесоюз. ин-та гельминтол. – М. 1984. – Вып. 39. – С. 7-10.
2. Багаева У.В. Эхинококк и его профилактика в Республике Северная Осетия-Алания. Рекомендации по профилактике / У.В. Багаева // Владикавказ: СОИГСИ, 2009. – 37 с.
3. Бессонов А.С. Распространение эхинококкоза сельскохозяйственных и промысловых животных в Центральном регионе РФ / Бессонов А.С. // Матер. научно-практич. конф. всесоюзного общества гельминтологов. – М.: ВИГИС, 1988. – С. 3-7.
4. Бессонов А. С. Профилактика гельминтозов с-х животных / А. С. Бессонов // Ветеринария, 1990. – № 4. – С. 3-7.
5. Биттиров А.М. Эпизоотология эхинококкоза овец и крупного рогатого скота в КБР / А.М. Биттиров // Бюлл. Всес. института гельминтол. М., 2000. – Вып. 56. – С. 97-99.
6. Валиуллин С.М. О распространении эхинококкоза в овец и крупного рогатого скота в условиях различных природных зон / С.М. Валиуллин // Матер. 9 конф. укр. об-ва паразитологов. – К., 1980. – Ч. 1. – С. 108-110.
7. Давыдов А. Распространение эхинококкоза сельскохозяйственных животных в Куйбышевской области / А. Давыдов, Н. Смирнов // Труды Саратовской НИВС. – Саратов, 1976. – № 10. – С. 110-114.
8. Латыпов Д.Г. Эхинококкоз крупного рогатого скота в Республике Татарстан / Д.Г. Латыпов, М.Х. Лутфуллин, Г.Н. Гайсин, А.М. Идрисов // Ежекварт. н.-произв. журнал «Ветеринарный врач» региона Поволжья и Урала. – Казань, 2002. – № 1. – С. 18-20.
9. Слепнев Н.К. Эхинококкоз домашних животных в северной зоне Белоруссии / Н.К. Слепнев // Труды Белорус. научно-исследов. ветерин. ин-та. – Минск, 1973. – Вып. 11. – С. 130-135.
10. Хазиев Г.З. Распространение эхинококкоза в республике Башкортостан / Г.З. Хазиев, З.М. Гафурова // Мат. докл. научн. конф., 5-6 декабря 1995. – М., 1995. – С. 186-187.

ДИНАМИКА ЭПИЗОТИЧЕСКОГО ПРОЦЕССА ПО ЭХИНОКОККОЗУ КРУПНОГО РОГАТОГО СКОТА

Литвиненко О.П.

Аннотация. Проведен сравнительный анализ динамики эпизоотического процесса с эхинококкоза крупного рогатого скота в Украине в периоды с 1976 по 1986 и с 2003 по 2013 годы. Приведены данные в разрезе областей. Определены зоны риска с условным разделением Украины на неблагополучную, угрожающую и временно благополучную территории.

Ключевые слова: эхинококкоз, распространение, эпизоотическое состояние, территория.

THE DYNAMICS OF EPIZOOTIC PROCESS ON ECHINOCOCCOSIS IN CATTLE

Litvinenko O.P.

Summary. A comparative analysis of the dynamics of epizootic process echinococcosis cattle in Ukraine in the period from 1976 to 1986 and from 2003 to 2013. Data are presented by regions. Identified areas of risk on conditional division of Ukraine on unfavorable, threatening and temporarily prosperous territory.

Key words: echinococcosis, distribution, epizootic situation, the territory.